

32009F0948

L 328/42

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

15.12.2009.

OKVIRNA ODLUKA VIJEĆA 2009/948/PUP

od 30. studenoga 2009.

o sprečavanju i rješavanju sporova o izvršavanju nadležnosti u kaznenim postupcima

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji, a posebno njegov članak 31. stavak 1. točke (c) i (d) te članak 34. stavak 2. točku (b),

uzimajući u obzir inicijativu Češke Republike, Republike Poljske, Republike Slovenije, Slovačke Republike i Kraljevine Švedske,

uzimajući u obzir Mišljenje Europskog parlamenta,

budući da:

- (1) Europska unija postavila si je kao cilj održavanje i razvijanje područje slobode, sigurnosti i pravde.
- (2) Haški program ⁽¹⁾ za jačanje slobode, sigurnosti i pravde u Europskoj uniji, kojeg je Europsko Vijeće odobrilo na sastanku 4. i 5. studenoga 2004., od država članica zahtijeva da razmotre zakonodavstvo u vezi sporova o nadležnosti, s ciljem povećanja učinkovitosti kaznenih progona uz istodobno jamčenje pravičnog suđenja, kako bi dovršile sveobuhvatan program mjera za provedbu načela uzajamnog priznavanja sudskih odluka u kaznenim stvarima.
- (3) Cilj mjera predviđenih u ovoj Okvirnoj odluci trebao bi biti sprečavanje slučajeva u kojima se protiv iste osobe vode usporedni kazneni postupci u različitim državama članicama u odnosu na iste činjenice, što može odvesti do pravomoćne odluke u tim postupcima u dvjema ili više država članica. Okvirna odluka stoga nastoji spriječiti povredu načela „*ne bis in idem*”, kako je određeno u

članku 54. Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma od 14. lipnja 1985. između vlada država Ekonomske unije Beneluksa, Savezne Republike Njemačke i Francuske Republike o postupnom ukidanju kontrola na zajedničkim granicama ⁽²⁾, kako ga tumači Sud Europskih zajednica.

- (4) Između nadležnih tijela država članica treba uspostaviti izravna savjetovanja s ciljem postizanja konsenzusa o učinkovitom rješavanju kako bi se izbjegle štetne posljedice koje proizlaze iz usporednih postupaka te gubljenje vremena i sredstava dotičnih nadležnih tijela. Takvo učinkovito rješenje moglo bi se posebno sastojati u koncentraciji kaznenih postupaka u jednoj državi članici, na primjer prijenosom kaznenih postupaka. Moglo bi se sastojati i u bilo kojem drugom koraku kojim se omogućuje učinkovito i razumno vođenje tih postupaka, uključujući u pogledu raspodjele vremena, na primjer putem upućivanja predmeta Eurojustu kada nadležna tijela nisu sposobna postići konsenzus. U vezi s tim, posebnu pozornost trebalo bi posvetiti pitanju prikupljanja dokaza, na što može utjecati vođenje usporednih postupaka.

- (5) Ako nadležno tijelo u državi članici ima opravdane razloge vjerovati da se vode usporedni kazneni postupci u drugoj državi članici u odnosu na iste činjenice i protiv iste osobe, što bi moglo dovesti do pravomoćne odluke u tim postupcima u dvije ili više država članica, dotično bi tijelo trebalo kontaktirati nadležno tijelo te druge države članice. Pitanje postoje li ili ne postoje opravdani razlozi razmatra isključivo tijelo koje uspostavlja kontakt. Opravdani razlozi mogu, između ostalog, uključivati slučajeve kada se osumnjičena ili optužena osoba, uz navođenje podrobnosti, poziva na činjenicu da se protiv nje vodi usporedni kazneni postupak u odnosu na iste činjenice u drugoj državi članici ili kada se na temelju odgovarajućeg zahtjeva za uzajamnu pravnu pomoć nadležnog tijela u drugoj državi članici otkrije moguće postojanje takvog usporednog kaznenog postupka ili kada redarstvene vlasti dostave takve informacije.

⁽¹⁾ SL C 53, 3.3.2005., str. 1.

⁽²⁾ SL L 239, 22.9.2000., str. 19.

- (6) Postupak razmjene informacija među nadležnim tijelima trebao bi se temeljiti na obveznoj razmjeni posebnog minimalnog skupa informacija, koje bi uvijek trebalo osigurati. Dotične bi informacije trebale posebno olakšati postupak kojim se osigurava ispravna identifikacija dotične osobe te naravi i stadija odgovarajućih uspo- rednih postupaka.
- (7) Nadležno tijelo s kojim nadležno tijelo druge države članice uspostavi kontakt trebalo bi biti općenito obvezno odgovoriti na dostavljeni mu zahtjev. Tijelo koje uspostavlja kontakt potiče se da odredi rok u kojem bi mu kontaktirano tijelo, ako je to moguće, trebalo odgovoriti. Nadležna bi tijela tijekom postupka uspostavljanja kontakta trebala u cijelosti voditi računa o specifičnoj situaciji osobe koja je lišena slobode.
- (8) Uspostavljanje izravnog kontakta među nadležnim tije- lima trebalo bi biti vodeće načelo suradnje koja se uspo- stavlja ovom Okvirnom odlukom. Države članice trebale bi imati mogućnost odlučiti koja su tijela nadležna djelo- vati u skladu s ovom Okvirnom odlukom, uz poštovanje načela nacionalne postupovne neovisnosti, pod uvjetom da su takva tijela nadležna intervenirati i odlučivati u skladu s njezinim odredbama.
- (9) Prilikom nastojanja za postizanje konsenzusa oko bilo kakvog učinkovitoga rješenja čiji je cilj izbjegavanje štetnih posljedica koje proizlaze iz usporednih postupaka koji se vode u dvjema ili više država članica, nadležna bi tijela trebala voditi računa o specifičnosti svakog slučaja te razmotriti sve činjenice i dokaze u vezi s njim. Da bi se postigao konsenzus, nadležna bi tijela trebala razmotriti odgovarajuće kriterije koji mogu uključivati i kriterije utvrđene u Smjernicama koje su objavljene u godišnjem izvješću Eurojusta za godinu 2003. i koji su sastavljeni za potrebe stručnih djelatnika te voditi računa, na primjer, o mjestu gdje se dogodio najveći dio kaznenog djela, o mjestu gdje je prouzročeno najviše štete, o mjestu gdje se nalazi osumnjičena ili optužena osoba te o mogućnosti osiguravanja njezine predaje ili izručenja drugim nadležnostima, o državljanstvu ili bora- vištu osumnjičene ili optužene osobe, o značajnim inte- resima osumnjičene ili optužene osobe, o značajnim inte- resima žrtava i svjedoka, o dopuštenosti dokaza ili o bilo kakvoj odgodi koja bi mogla uslijediti.
- (10) Obveza nadležnih tijela da započnu izravna savjetovanja radi postizanja konsenzusa u skladu s ovom Okvirnom odlukom ne bi trebala isključivati mogućnost da se takva izravna savjetovanja vode uz pomoć Eurojusta.
- (11) Nijedna država članica ne bi trebala biti obvezna odustati od nadležnosti ili ostvarivati nadležnosti osim ako to sama želi. Sve dok se ne postigne konsenzus oko koncentracije kaznenih postupaka, nadležna bi tijela država članica trebala imati mogućnost nastaviti s kaznenim postupcima za sva kaznena djela koja na temelju njihovog nacionalnog prava pripadaju u njihovu nadležnost.
- (12) Budući da je cilj ove Okvirne odluke spriječiti nepotrebne usporedne kaznene postupke koji bi mogli prouzročiti povredu načela *ne bis in idem*, njezina primjena ne bi trebala prouzročiti spor oko ostvarivanja nadležnosti, do kojeg inače ne bi došlo. U zajedničkom području slobode, sigurnosti i pravde, načelo obveznog kaznenog progona, kojim se uređuje postupovno pravo u više država članica, trebalo bi se tumačiti i primjenjivati tako da se smatra ispunjenim kada država članica osigura kazneni progon za pojedino kazneno djelo.
- (13) Ako je postignut konsenzus o koncentraciji kaznenih postupaka u jednoj državi članici, nadležna bi tijela u drugoj državi članici trebala djelovati na način koji je u skladu s tim konsenzusom.
- (14) Budući da je Eurojust posebno primjeren za pružanje pomoći u rješavanju sporova o nadležnosti, upućivanje predmeta Eurojustu trebao bi biti uobičajeni korak kada nije bilo moguće postići konsenzus. Treba napomenuti da, u skladu s člankom 13. stavkom 7. točkom (a) Odluke Vijeća 2002/187/PUP od 28. veljače 2002. o osnivanju Eurojusta s ciljem jačanja borbe protiv teških kaznenih djela ⁽¹⁾ („Odluka o Eurojustu”), kako je nedavno promijenjena Odlukom Vijeća 2009/426/PUP od 16. prosinca 2008. o jačanju Eurojusta ⁽²⁾, Eurojust mora biti obaviješten o svakom slučaju spora o nadlež- nosti do kojeg je došlo ili je vjerojatno da će doći te da se predmet u svakom trenutku može uputiti Eurojustu ako barem jedno nadležno tijelo koje je uključeno u izravno savjetovanje to smatra primjerenim.
- (15) Ova Okvirna odluka ne dovodi u pitanje postupke u skladu s Europskom konvencijom o prijenosu postupaka u kaznenim stvarima, koja je potpisana u Strasbourgu 15. svibnja 1972., kao ni druge aranžmane o prijenosu postupaka u kaznenim stvarima među državama člani- cama.
- (16) Ova Okvirna odluka ne bi trebala prouzročiti nepotrebno upravno opterećenje u slučajevima kada su dostupne druge prikladnije mogućnosti. U slučajevima za koje među državama članicama postoje fleksibilniji instru- menti ili aranžmani, oni bi trebali imati prednost pred ovom Okvirnom odlukom.

⁽¹⁾ SL L 63, 6.3.2002., str. 1.

⁽²⁾ SL L 138, 4.6.2009., str. 14.

- (17) Ova je Okvirna odluka ograničena na uspostavljanje odredaba o razmjeni informacija i izravnim savjetovanjima među nadležnim tijelima država članica te stoga ne utječe ni na kakvo pravo pojedinaca da tvrde da ih se treba kazneno goniti u njihovoj vlastitoj ili nekoj drugoj nadležnosti ako takvo pravo postoji u okviru nacionalnog prava.
- (18) Okvirnu odluku Vijeća 2008/977/PUP od 27. studenoga 2008. o zaštiti osobnih podataka koji se obrađuju u okviru policijske i pravosudne suradnje u kaznenim stvarima ⁽¹⁾ trebalo bi primjenjivati na obradu osobnih podataka koji se razmjenjuju na temelju ove Okvirne odluke.
- (19) Kada države članice daju izjavu o jezičnom režimu, potiču se da uz svoj službeni jezik uključe još barem jedan jezik koji se obično koristi u Europskoj uniji.
- (20) Ovom se Okvirnom odlukom poštuju temeljna prava i načela koja su priznata člankom 6. Ugovora o Europskoj uniji, a odražavaju se u Povelji o temeljnim pravima Europske unije,

DONIJELO JE OVU OKVIRNU ODLUKU:

POGLAVLJE I.

OPĆA NAČELA

Članak 1.

Cilj

1. Cilj ove Okvirne odluke je promicanje tješnje suradnje među nadležnim tijelima dviju ili više država članica koje vode kaznene postupke, s ciljem poboljšanja učinkovitog i pravičnog pravosuđa.
2. Cilj takve tješnje suradnje je:
 - (a) spriječiti slučajeve kada se protiv iste osobe vode usporedni kazneni postupci u različitim državama članicama u odnosu na iste činjenice, što može odvesti do pravomoćne odluke u postupku u dvjema ili više država članica i tako predstavljati povredu načela „*ne bis in idem*” i
 - (b) postići konsenzus o svim učinkovitim rješenjima s ciljem izbjegavanja štetnih posljedica koje proizlaze iz takvih usporednih postupaka.

Članak 2.

Predmet i područje primjene

1. S ciljem postizanja ciljeva utvrđenih u članku 1., ova Okvirna odluka uspostavlja okvir za:
 - (a) postupak za uspostavljanje kontakta između nadležnih tijela država članica, s ciljem potvrđivanja postojanja usporednih kaznenih postupaka u odnosu na iste činjenice i protiv iste osobe;
 - (b) razmjenu informacija putem izravnih savjetovanja između nadležnih tijela dviju ili više država članica koje vode usporedne kaznene postupke u odnosu na iste činjenice i protiv iste osobe, u slučaju kada već znaju za postojanje usporednih kaznenih postupaka, s ciljem postizanja konsenzusa o svim učinkovitim rješenjima usmjerenima ka izbjegavanju štetnih posljedica koje proizlaze iz takvih usporednih postupaka.
2. Ova se Okvirna odluka ne primjenjuje na postupke koji su obuhvaćeni člancima 5. i 13. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1/2003 od 16. prosinca 2002. o provedbi pravila o tržišnom natjecanju koja su propisana člancima 81. i 82. Ugovora ⁽²⁾.

Članak 3.

Definicije

Za potrebe ove Okvirne odluke:

- (a) „usporedni postupci” znači kaznene postupke, uključujući postupak koji prethodi suđenju, kao i suđenje, koji se vode u dvjema ili više država članica u odnosu na iste činjenice i protiv iste osobe;
- (b) „nadležno tijelo” znači pravosudno tijelo ili drugo tijelo koje je prema pravu svoje države članice nadležno za djelovanja predviđena člankom 2. stavkom 1. ove Okvirne odluke;
- (c) „tijelo koje uspostavlja kontakt” znači nadležno tijelo države članice koje uspostavlja kontakt s nadležnim tijelom druge države članice radi potvrđivanja postojanja usporednih postupaka;
- (d) „tijelo s kojim se uspostavlja kontakt” znači nadležno tijelo od kojeg tijelo koje uspostavlja kontakt traži da potvrdi postojanje usporednih kaznenih postupaka.

⁽¹⁾ SL L 350, 30.12.2008., str. 60.

⁽²⁾ SL L 1, 4.1.2003., str. 1.

Članak 4.**Određivanje nadležnih tijela**

1. Države članice određuju nadležna tijela tako da promiču načelo izravnog kontakta među tijelima.

2. U skladu sa stavkom 1., svaka država članica obavješćuje Glavno tajništvo Vijeća o tome koja su tijela prema njezinom nacionalnom pravu nadležna djelovati u skladu s ovom Okvirnom odlukom.

3. Neovisno o stavcima 1. i 2., svaka država članica može, ako je to potrebno kao posljedica organizacije njezinog unutarnjeg sustava, imenovati jedno ili više središnjih tijela koja su odgovorna za upravni prijenos i primanje zahtjeva za informacije u skladu s člankom 5. i/ili za potrebe pomaganja nadležnim tijelima u postupku savjetovanja. Države članice koje žele iskoristiti mogućnost imenovanja središnjeg tijela ili središnjih tijela priopćuju tu informaciju Glavnom tajništvu Vijeća.

4. Glavno tajništvo Vijeća informacije koje primi na temelju stavaka 2. i 3. čini dostupnima svim državama članicama i Komisiji.

POGLAVLJE 2.**RAZMJENA INFORMACIJA****Članak 5.****Obveza uspostavljanja kontakta**

1. Ako nadležno tijelo države članice ima opravdane razloge vjerovati da se u drugoj državi članici odvija usporedni postupak, ono uspostavlja kontakt s nadležnim tijelom te druge države članice kako bi se potvrdilo postojanje takvih usporednih postupaka s ciljem pokretanja izravnih savjetovanja kako je predviđeno člankom 10.

2. Ako tijelo koje uspostavlja kontakt ne poznaje identitet nadležnog tijela s kojim treba uspostaviti kontakt, ono provodi sve potrebne istrage, uključujući preko kontaktnih točaka Europske pravosudne mreže, kako bi dobilo podatke o tom nadležnom tijelu.

3. Postupak uspostavljanja kontakta ne primjenjuje se ako su nadležna tijela koja vode usporedne postupke na neki drugi način već obaviještena o postojanju tih postupaka.

Članak 6.**Obveza odgovaranja**

1. Tijelo s kojim se uspostavlja kontakt u bilo kojem razumnom roku koji navodi tijelo koje uspostavlja kontakt

odgovara na zahtjev podnesen u skladu s člankom 5. stavkom 1. ili, ako rok nije naveden, odgovara bez nepotrebnog odlaganja te obavješćuje tijelo koje uspostavlja kontakt o tome odvija li se u dotičnoj državi članici usporedni postupak. Ako tijelo koje uspostavlja kontakt obavijesti tijelo s kojim se uspostavlja kontakt da je osumnjičena ili optužena osoba privremeno lišena slobode ili se nalazi u pritvoru, potomje tijelo zahtjev smatra hitnim.

2. Ako tijelo s kojim se uspostavlja kontakt ne može dati odgovor u bilo kojem roku koji odredi tijelo koje uspostavlja kontakt, ono odmah obavješćuje tijelo koje uspostavlja kontakt o razlozima te navodi rok u kojem se obvezuje dostaviti tražene informacije.

3. Ako tijelo s kojim je kontakt uspostavilo tijelo koje uspostavlja kontakt nije nadležno tijelo u skladu s člankom 4., ono bez nepotrebnog odlaganja proslijeđuje zahtjev za informacije nadležnom tijelu i na odgovarajući način obavješćuje tijelo koje uspostavlja kontakt.

Članak 7.**Sredstva priopćavanja**

Tijelo koje uspostavlja kontakt i tijelo s kojim se uspostavlja kontakt komuniciraju svim sredstvima koja omogućuju pisani zapis.

Članak 8.**Minimalne informacije koje mora sadržavati zahtjev**

1. Prilikom podnošenja zahtjeva u skladu s člankom 5., tijelo koje uspostavlja kontakt dostavlja sljedeće informacije:

- (a) kontaktne podatke o nadležnom tijelu;
- (b) opis činjenica i okolnosti koje su predmet dotičnog kaznenog postupka;
- (c) sve odgovarajuće podatke o identitetu osumnjičene ili optužene osobe te o žrtvama, ako je primjenjivo;
- (d) informacije o stadiju u kojem se kazneni postupak nalazi;
- (e) informacije o privremenom oduzimanju slobode ili pritvoru osumnjičene ili optužene osobe, ako je primjenjivo.

2. Tijelo koje uspostavlja kontakt može osigurati odgovarajuće dodatne informacije u vezi s kaznenim postupkom koji se odvija u dotičnoj državi članici, na primjer u vezi sa svim poteškoćama na koje se nailazi u toj državi.

Članak 9.

Minimalne informacije koje mora sadržavati odgovor

1. Odgovor tijela s kojim se uspostavlja kontakt u skladu s člankom 6. sadrži sljedeće informacije:

- (a) vodi li se ili je li se vodio kazneni postupak u odnosu na činjenice koje su dijelom ili u potpunosti jednake činjenicama koje podliježu kaznenom postupku iz zahtjeva za informacije, koji je podnijelo tijelo koje uspostavlja kontakt, te jesu li umiješane iste osobe;

u slučaju potvrdnoga odgovora na temelju točke (a):

- (b) kontaktne podatke nadležnog tijela i

- (c) informacije o fazi u kojoj se postupci nalaze ili, ako je donesena pravomoćna odluka, o naravi te pravomoćne odluke.

2. Tijelo s kojim se uspostavlja kontakt može dostaviti odgovarajuće dodatne informacije u vezi s kaznenim postupkom koji se odvija ili se odvijao u dotičnoj državi članici, posebno u vezi s bilo kojim povezanim činjenica koje podliježu kaznenom postupku u toj državi.

POGLAVLJE 3.

IZRAVNA SAVJETOVANJA

Članak 10.

Obveza izravnog savjetovanja

1. Kada se ustanovi da postoje usporedni kazneni postupci, nadležna tijela dotičnih država članica izravno se savjetuju kako bi postigli konsenzus o bilo kakvom učinkovitom rješenju kojim bi se izbjegle štetne posljedice koje proizlaze iz usporednih postupaka, koji, prema potrebi, mogu dovesti do koncentracije kaznenih postupaka u jednoj državi članici.

2. Sve dok traju izravna savjetovanja, dotična nadležna tijela međusobno se obavješćuju o svim važnim postupovnim mjerama koje su poduzeli u okviru postupka.

3. Za vrijeme izravnih savjetovanja nadležna tijela koja su u njih uključena odgovaraju, kada god je to opravdano moguće, na zahtjev za informacije drugih nadležnih tijela koja su uključena u ta savjetovanja. Međutim, ako nadležno tijelo zatraži od

drugog nadležnog tijela da mu dostavi specifične informacije koje bi mogle ugroziti temeljne interese nacionalne sigurnosti ili sigurnost pojedinaca, od njega se ne očekuje da dostavi te informacije.

Članak 11.

Postupak za postizanje konsenzusa

Kada nadležna tijela država članica stupe u izravna savjetovanja o nekom predmetu kako bi postigli konsenzus u skladu s člankom 10., tada razmatraju činjenice i dokaze u tom predmetu te sve druge čimbenike koje smatraju odgovarajućima.

Članak 12.

Suradnja s Eurojustom

1. Ova je Okvirna odluka komplementarna i ne dovodi u pitanje Odluku o Eurojustu.

2. Kada nije moguće postići konsenzus u skladu s člankom 10., bilo koje nadležno tijelo uključenih država članica predmet, prema potrebi, upućuje Eurojustu ako je Eurojust nadležan djelovati u skladu s člankom 4. stavkom 1. Odluke o Eurojustu.

Članak 13.

Dostavljanje informacija o ishodu postupka

Ako se za vrijeme izravnih savjetovanja u skladu s člankom 10. postigne konsenzus o koncentraciji kaznenih postupaka u jednoj državi članici, nadležno tijelo te države članice obavješćuje nadležno tijelo (nadležna tijela) druge države članice (drugih država članica) o ishodu postupaka.

POGLAVLJE 4.

OPĆE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 14.

Jezici

1. Svaka država članica u izjavi položenoj pri Glavnom tajništvu Vijeća navodi koji se jezici, između službenih jezika institucija Unije, mogu koristiti u postupku uspostave kontakta u skladu s poglavljem 2.

2. Nadležna tijela mogu se usuglasiti da će tijekom izravnih savjetovanja u skladu s člankom 10. koristiti bilo koji jezik.

Članak 15.**Odnos prema drugim pravnim instrumentima i drugim aranžmanima**

1. Ako se ostalim pravnim instrumentima ili aranžmanima omogućuje da se ciljevi ove Okvirne odluke produlje ili pomaže pojednostavljivanje ili olakšavanje postupka razmjene informacija između nacionalnih tijela o njihovim kaznenim postupcima, izravnih savjetovanja i nastojanja oko postizanja konsenzusa o bilo kojem učinkovitom rješenju s ciljem izbjegavanja štetnih posljedica koje proizlaze iz usporednih postupaka, države članice mogu:

- (a) nastaviti s primjenom bilateralnih ili multilateralnih sporazuma ili aranžmana koji su na snazi nakon što ova Okvirna odluka stupi na snagu;
- (b) sklopiti bilateralne ili multilateralne sporazume ili aranžmane nakon što ova Okvirna odluka stupi na snagu.

2. Sporazumi i aranžmani iz stavka 1. ni u kojem slučaju ne utječu na odnose s državama članicama koje nisu njihove potpisnice.

Članak 16.**Provedba**

Države članice poduzimaju mjere potrebne za usklađivanje s odredbama ove Okvirne odluke do 15. lipnja 2012.

Države članice do 15. lipnja 2012. proslijeđuju Glavnom tajništvu Vijeća i Komisiji tekst odredaba kojima se u njihovo nacionalno pravo prenose obveze iz ove Okvirne odluke.

Članak 17.**Izvješće**

Komisija do 15. prosinca 2012. podnosi Europskom parlamentu i Vijeću izvješće u kojem ocjenjuje u kojem su se opsegu države članice pridržavale ove Okvirne odluke, zajedno sa zakonodavnim prijedlozima, ako je potrebno.

Članak 18.**Stupanje na snagu**

Ova Okvirna odluka stupa na snagu na dan objave u *Službenom listu Europske unije*.

Sastavljeno u Bruxellesu 30. studenoga 2009.

Za Vijeće

Predsjednica

B. ASK